

Indledning

»Jeg er 43 Aar, 17 Aars Candidat med bedste Karakter og 6 Aars Præst i Thorning og Lysgaard. Jeg har 8 Børn fra 2 til 16 Aar, en svagelig Kone og 2000 rdr. Gjæld. Jeg har – som jeg haaber ikke uden Hæld – anvendt mine Fritimer til æstetisk og oeconomicke Arbejder. Jeg troer at eje min Konges Naade – mine Foresattes Yndest, og mine Medborgeres Agtelse.«

Således begrundede Blicher bl.a. sin ansøgning om det ledige præsteembede i Spentrup til statsminister Kaas i 1825. Brevet er kun ét blandt utallige bønsskrivelser til kongen eller ministrene om bevågenhed i form af økonomisk og anden støtte. Blicher levede hele sit voksenliv i trykkende sociale omstændigheder; dårlig økonomi, provinsiel afsondrethed og intimsfæreproblemer var baggrunden for et forfatterskab, som netop i 1820'erne foldede sig ud for at blive et blad i »firkløveret i dansk litteratur« (som Rahbek sagde) og en del af grundlaget for vores nationale litteratur i det hele taget. Når han greb til pennen, var kravet om at forstå og fortolke tilværelsens modsætninger og kravet om at tjene penge til familiens opretholdelse lige påtrængende.

Blicher delte vilkår med mange i samtiden; alligevel synes hans historier at handle om alt andet end disse vilkår. Birgitte Dalsgård kan dog i sin artikel *Standskonflikten i Blichers fortællinger* påvise, hvordan bestemte sociale modsætninger i det danske samfund efter napoleonskrigene og statsbankerotten virker determinerende på tematikken og forløbet i Blichers fortællinger. Artiklen følger transformationsprocesserne fra virkeligheden, over Blichers livsanskuelser og til de litterære tematiseringer.

Nummerets anden artikel henter sit emne fra den samme periode, men her behandles en mere ukendt side af den kulturelle offentlighed. Asger Liebst analyserer i *Småborgeren og skandalen* den »andenrangsoffentlighed«, som på den tid kom til udtryk i en række småblade, f.eks. *Raketten*, der udkom et par gange om ugen fra 1831 til 1834. *Raketten* er anderledes jordnær og konkret pågående i stil og emner end den samtidige idealistiske skønlitte-

ratur. Den fortæller også indirekte om sine læsere: småborgerne, og om deres livsvilkår i et samfund uden demokrati, men med nok af utilfredshed og kritik. Artiklen tegner et billede af den tids *Eks-trabladet*, hvor virkelige og indbildte fjender af 'folket' som f.eks. bureaukrater, udlændinge, lidt for aktive kapitalister m.fl. hænges ud i ironiske og hadefulde historier.

I afdelingen med anmeldelser skriver Niels Gunder Hansen om Thomas Bredsdorffs bog om 'tristanismen', Brynja Svane om Lise Busk-Jensens bog om George Sands feministiske forfatterskab og Dan Nissen om Inger-Lise Hjordt-Vetlesens analyser af tre Aakjær-romaner.

Redaktionen